

Toma Alimos de Vasile Alecsandri- comentariu literar

Baladele populare se mai numesc "cantece batranesti", termenul "balada" fiind introdus in critica noastra literara de poetul Vasile Alecsandri. Balada Toma Alimos este o capodopera a literaturii populare romanesti.

Toma Alimos apartine genului epic in versuri deoarece gandurile, ideile, sentimentele autorului sunt exprimate in mod indirect prin intermediul personajelor si al actiuni si totodata prezinta elemente specifice: narator, personaje si actiune.

Balada, specie a epicii populare in versuri, prezinta o intamplare neobisnuita din trecutul indepartat, cu un numar mic de personaje prezentate in antiteza si in care realul se impleteste cu fabulosul.

Toma Alimos apartine baladelor care evidentiaza conflictul feudal, dar cu un scenariu propriu, intrucat principalul conflict este unul de proprietate. Aici nu apare conflictul consacrat al baladelor haiducesti, intre haiduc si potera. In balada Toma Alimos intalnim motive specifice creatiei populare: motivul singuratatii, motivul comuniunii omului cu natura, motivul relatiei om-natura, motivul conflictului feudal si motivul testamentului.

Partea expozitiva a baladei se deschide cu formula introductiva "foicica fagului", care solicita atentia ascultatorului. Toma Alimos se afla in mijlocul naturi, alaturi de calul sau, fiind astfel localizat cadrul actiunii. Cadrul natural descris este la "poalele muntelui", de unde se deschide campia "verde-nchisa". Portretul haiducului e creionat cu simpatie de creatorul popular. Prin versuri scurte, poetul anonim ii prezinta cateva trasaturi dominante: inalt de statura, puternic, cu ochi negri, intept, viteaz etc. Insusirile fizice si morale sunt imbinate: "inalt la stat/mare la sfat". Superlativul "viteaz cum n-a mai stat" este realizat cu ajutorul unor expresii populare si sporeste atmosfera de fabulos. Limbajul este simplu alcatuit din cuvinte populare arhaisme (palos) si regionalisme (brandusel, priponit). Monologul reliefeaza singuratatea haiducului si totodata, releva starea haiducului care, fire comunicativa, este nemulțumit ca armale sunt "fiare reci" si murgul "vita muta". Arta dialogului si vorbirea personajului este introdusa de un verbum dicendi: zicea, graia, intreba.

In timp ce inchina tovarasilor credinciosi, Toma il zareste pe "Stapanul mosiilor/Domnul campiiilor". Caracterizat direct in antiteza cu Toma, Manea apare prezentat in culori intunecate. Portretul fizic si cel moral apar intr-un paralelism subtil. Manea este "slutul si uratul", dar si "grosul si artagosul". Manea ii imputa haiducului pagube imaginare, cerandu-i pe murg drept rasplata.

Oferindu-i vin din plosca sa, intentia haiducului este de a potoli mania boierului, indemnandu-l la pace si la dreptate. Cu mana stanga boierul ia plosca, iar cu dreapta il injunghie miseleste pe haiduc, iar apoi fugeste cu lasitate. Lasitatea si lipsa de respect si de demnitate a boierului sunt subliniate prin repetitia verbului "a fugi" si prin notatia "vitejia/cu fuga". Toma nu-si pierde cumpatul, il atentioneaza pe boier, isi aduna ultimele puteri si pleaca in urmarirea lui. Fabulosul este ilustrat prin imaginea haiducului care isi strange "mislocelul" cu ultimele puteri si vorbeste calului cu caldura, ca unui frate. Ii cere calului sa-i fie de ajutor, cum i-a fost in tinerete, pentru pedepsirea

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

dușmanului. Cu ultimele puteri haiducul își enumera dorințele testamentare. Desfășurarea acțiunii îmbina relatarea narativă cu descrierea.

Toma moare incredintat că trainica relație cu murgul său va dăinui și după moartea sa. Calul, conform ultimelor dorințe ale haiducului, va pleca în codru, la fratele "de vitejie", pentru că numai acesta să-i pună froul. Legătura eroului cu natura este veșnică. La moartea lui, ulmii, brazii, paltinii, martorii vieții lui îi sunt aproape veghindu-i sfârșitul. "Plănsul" lor exprimă venerația. Credincios, calul pleacă la prietenul haiducului, pentru a-i împlini ultima dorință: continuarea luptei pentru dreptate.

Solemnitatea baladei este asigurată de versuri, simetric dispuse de la începutul și sfârșitul baladei.

Elementele de versificație sunt specifice creației populare, precum versul scurt și foarte scurt. Ritmul este trohaic, măsura versurilor este de 3-4 și 7-8 silabe, iar rima este împerecheată și monorimă.

Titlul precizează numele personajului principal și totodată, propune un ideal uman, un simbol al dreptății și al adevărului. Toma Alimos intruchipează spiritul justițiar popular. Era legendar, Toma este un personaj cu însușiri excepționale, asemenea eroilor din basme.

Capodoperă a epicii populare, opera literară epică Toma Alimos a fost apreciată de criticul George Calinescu, acesta considerând că este o "baladă grandioasă".